

ת"פ 20274/12/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 20274-12-14 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כב' השופט אילן סלע
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי),

ע"י עו"ד אפרת פילזר

נגד

פלוני

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד ליאור לב

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד אפרת פילזר

הנאשם וב"כ עו"ד ליאור לב

מתורגמנית בית המשפט לשפה האנגלית, גב' רות ווגנר

גזר דין

הכרעת הדין

1. ביום, 27.01.20 הורשע הנאשם, לאחר ניהול הוכחות, בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, היינו, 7 עבירות של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); עבירת גניבה לפי סעיף 384 לחוק; 2 עבירות זיוף לפי סעיף 418 לחוק; 2 עבירות של שימוש במסמך מזויף לפי סעיף 420 לחוק; ו-4 עבירות של מרמה ערמה או תחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

2. נסיבות ביצוע העבירות פורטו בהרחבה במסגרת הכרעת הדין ובתמצית יצוין, כי בין השנים 2011 ו-2013 הציג הנאשם מצגי שווא וטענות כזב בפני ארבעה אנשים בכוונה להונות אותם ולקבל מהם במרמה כספים.

3. המתלונן הראשון אותו רימה הנאשם הינו מר מרדכי קליימן, אשר בינו לבין הנאשם התפתחו קשרי ידידות מחודש מאי 2011. הנאשם סיפר למר קליימן כי הוא עובד כסוכן מיוחד מטעם האיחוד האירופי, וכי הוא מומחה בנושא הלבנת הון. הוא הציע למר קליימן להקים עמו חברה אשר תיתן ייעוץ ביטחוני לבנקים ולגופים פיננסיים לאיתור מעשי הונאה, כל זאת בכוונה להונות את מר קליימן וביודעו שאין בדבריו אמת. בעקבות מצג השווא, העביר מר קליימן לנאשם

בחודשים יולי 2011 ופברואר 2012 סך של 24,500 ₪, חלקו בחברה שעתידה לקום.

4. כמו כן, במהלך חודש נובמבר 2011, סיפר הנאשם למר קליימן, בכזב, כי הוא בעל ידע כלכלי נרחב וכי הוא מתעסק בהשקעות בחו"ל מהן הוא מרוויח תשואה של כ-5% בחודש. הוא הציע למר קליימן לפתוח חשבון השקעה בחו"ל, שיהיה משותף לשניהם, וכנגד כל סכום שמר קליימן ישקיע בחשבון המשותף, הוא ישקיע סכום זהה. בהתאם לכך, נחתם הסכם בין הנאשם ומר קליימן ביום 23.11.11, במסגרתו התחייב הנאשם, בכזב, לפתוח עבורו ועבור מר קליימן חשבונות סחר להשקעות במטבע חוץ ובניירות ערך וסחורות, ולהשקיע, במקביל להשקעות של מר קליימן, סכומים מקבילים ממקורותיו העצמיים. הנאשם פתח על שמו חשבון בבנק ירושלים ואמר למר קליימן, בכזב, כי יהיה לו ייפוי כוח לפעול בחשבון הבנק. עוד אמר הנאשם למר קליימן, כי כספים מחשבון הבנק יועברו לחשבונות אחרים של הנאשם לצורך פעילות ההשקעה והוא יעביר כספים ורווחים שיקבל לחשבון המשותף. על סמך מצגי כזב אלו העביר מר קליימן ביום 24.11.11 סך של 200,000 ₪ לחשבון הבנק של הנאשם. בחודשים שלאחר מכן הציג הנאשם, בכזב, בפני מר קליימן מסמכים המעידים לכאורה על התשואות שהושגו בהשקעות ועל הסכום שכביכול נצבר לזכותו של קליימן, בידועו שאין הדבר כן ובכוונה להונות. בעקבות כך, העביר מר קליימן לחשבון הבנק של הנאשם ביום 5.03.12 סך נוסף של 40,000 ₪. כאשר פנה מר קליימן לנאשם וביקש את כספו בחזרה, ציין הנאשם בפניו, כי לצורך זה עליו לקבל ממנו פנייה בכתב. הנאשם ניסח את המכתב, בו ציין, בכזב, כי הרווחים בחשבונות בהם הוא השקיע את הכספים הגיעו לסך של 271,366.36 ₪ וכי מר קליימן מעוניין במשיכת כספים אלו. מר קליימן חתם על מסמך זה, אך הנאשם לא החזיר למר קליימן כספים אלו.

5. בנוסף, במסגרת היחסים שבין הנאשם ומר קליימן, אמר הנאשם למר קליימן, בכזב, כי ביכולתו לארגן לו דרכון דיפלומטי וכי הדבר כרוך בעלות של 48,000 דולר. בעקבות מצג השווא, העביר מר קליימן לנאשם סך של 48,000 דולר במזומן. הנאשם לא פעל להשגת דרכון דיפלומטי עבור מר קליימן ולא החזיר לו את כספו.

6. המתלון השני, אותה רימה הנאשם הינו מר קלייב גוליאן מנדיק, אשר ההיכרות בינו ובין הנאשם החלה בראשית שנת 2013. באחד המפגשים ביניהם, התלון מר מנדיק בפני הנאשם על שער החליפין הגבוהים שהוא מקבל עבור הכסף שבידו. הנאשם עשה מספר שיחות טלפון והציע, בכזב, למר מנדיק שער חליפין הגבוה בכ-20%. בעקבות כך, מסר מר מנדיק לנאשם סכום של 1,200 לירות שטרלינג. סמוך לאחר מכן, ובאותו היום, מסר הנאשם למתלון סכום בשקלים בהתאם לשער שהציע. בהמשך, מסר מר מנדיק לנאשם סכום נוסף של כ-4,500-5,000 לירות שטרלינג. בתמורה לכך ולבקשת מר מנדיק, מסר הנאשם למר מנדיק כבטוחות ארבעה שיקים בסכום מצטבר של 31,057 ₪ ושעון מזויף תוך שהוא מציג בפני מר מנדיק מצג שווא לפיו מדובר בשעון רולקס. ביום 4.03.13, ולאחר שהנאשם לא החזיר את הכספים למר מנדיק, הפקיד מר מנדיק את השיק הראשון מתוך ארבעת השיקים שקיבל מהנאשם והשיק חולל, מסיבה שהחשבון מוגבל.

7. המתלון השלישי, הוא מר פיטר קוסטלו, ממנו נטל הנאשם ללא רשות ומבלי שמר קוסטלו ידע על כך, שני שיקים שהיו שייכים למר קוסטלו. לאחר מכן, מילא הנאשם את הסכומים בשיקים את שורת התאריך וחתם בכזב כאילו מדובר בחתימתו של מר קוסטלו. בשיק הראשון רשם הנאשם סך של 8,750 ₪ ואת התאריך 20.10.13, ובשיק השני רשם הנאשם סך של 9,700 ₪ ואת התאריך 30.10.13. את שני השיקים פדה הנאשם באמצעות מר ואיל אבו אלהוא בחברת "דענא לחלפנות". מר קוסטלו ביטל את שני השיקים, ובעקבות כך חברת דענא לא קיבלה את התמורה עבור שני השיקים.

8. המתלון הרביעי, הוא מר אדוארד ריבואה, אזרח צרפת המבקר מעת לעת בישראל, שגם בינו לבין הנאשם

נרקמו יחסי חברות. במסגרת היכרות זו, סיפר הנאשם למר ריבואה בכזב כי הוא עובד כחלפן כספים וכברוקר עבור חברה בחו"ל וכי הוא מנהל חברה העוסקת בפיננסים. הוא הציע למר ריבואה להמיר עבורו מטבע חוץ בשער חליפין הגבוה משער החליפין בבנק, וזאת בידעו שאין הדבר כן ובכוונה להונות. בעקבות מצגי השווא, מסר מר ריבואה לנאשם ביום 5.09.12 סך של 3,000 לירות שטרלינג וסך נוסף של 6,954.70 ₪. כבטוחה עבור הכסף נתן הנאשם למר ריבואה שיק המשוך מחשבונו על סך של 33,261 ₪. בהמשך סיכמו השניים כי הנאשם ישלם את התמורה למר ריבואה במספר תשלומים, וזאת כאשר אין בכוונת הנאשם להמיר את הכספים או להחזירם למר ריבואה. החל מיום 15.06.13 פנה מר ריבואה פעמים רבות לנאשם, אך הנאשם לא שילם לו דבר, מלבד 1,000 ₪.

9. בנוסף לאמור, עבר הנאשם על הוראות פקודת מס הכנסה, בשל כך שבמהלך השנים 2011 ו-2015 הוא קיבל תקבולים בסך כולל של 782,426 ₪ ולא הודיע לרשות המיסים על קבלת תקבולים אלו, לא ניהל ספרים כנדרש על פי פקודת מס הכנסה ולא שילם את המס שהיה חייב לשלם בגין תקבולים אלו.

10. הנאשם כפר במיוחס לו. הוא טען כי מדובר בסכסוכים כספיים עם המתלוננים השונים, שמקומם בהליך אזרחי ולא פלילי, שכן אין ולא היה בהם כל רכיב של מרמה. הוא ציין, כי עסק בעבר כיועץ למספר חברות בחו"ל, בתחום השקעות פיננסיות ואיתור מעשי הונאה, והכיר מספר ברוקרים באמצעותם ביצע השקעות כספיות בכספיו, אשר בתחילה הניבו פירות. לעיתים, הוא היה מצרף להשקעות אלו גם כספים של אחרים, ביניהם המתלוננים שהוזכרו בכתב האישום. לדבריו, בהשקעות שפורטו בכתב האישום, הוא זה שנפל כקורבן, מול הגורם שהכספים שפורטו בכתב האישום הושקעו אצלו, וגם הוא הפסיד כספים אצל אותו גורם.

11. ואולם, לאחר שמיעת ההוכחות, המסקנה הייתה כי סיפורי הנאשם כולם לא היו אלא סיפורי בדים, שלא היה דבר מאחוריהם, וכי כבר בעת הצגת המצגים בפני המתלוננים, לא היה בכוונת הנאשם להקים חברות, לפתוח חשבונות השקעה, לספק דרכון דיפלומטי, או להמיר המרות בשערי המרה טובים.

ראיות המאשימה לעונש

המאשימה הצטיידה עם עדויותיהם של שניים מהמתלוננים, מר קליימן ומר מנדיק.

12. מר קליימן סיפר על הנזק שנגרם לו, לא רק בשל המרמה שהנאשם נהג כלפיו, כי אם בשל התארכות המשפט, כשהוא נהג להתייצב כמעט לכל הדיונים שנקבעו בהליך זה (ושהיו רבים, כדלהלן), והוא אף נאלץ להימנע מנסיעות חשובות לחו"ל. לדבריו, מדובר לא אך בנזק כלכלי, כי אם בתחושת עלבון צורב נוכח הניצול מצדו של הנאשם, תסכול וחוסר אונים, כמו גם נזקים בריאותיים וגופניים. במסגרת נזקיו הכלכליים הוא ציין כי בעקבות מצג השווא של הנאשם, הוא יצא לחופשה ארוכה ללא תשלום כדי להקים עם הנאשם את החברה, שבפועל לא הייתה ולא נבראה. הוא סיפר על התקופה הארוכה שהוא חי בצל הונאה זו שהונה אותו הנאשם, שהחלה לפני 8 שנים. כן סיפר, כי הכספים שהנאשם נטל ממנו במרמה, ומגיעים לטענתו לכ-930,000 ₪, נועדו לטיפול באמו הקשישה המאושפזת בבית אבות ולשמש גם אותו לעת זקנה.

13. בתשובה לב"כ הנאשם, ציין מר קליימן, כי במסגרת הליך הוצאה לפועל הוא קיבל חזרה מהנאשם סך של 500,000 ₪, כשכאמור, לטענתו, הנאשם חייב לו 930,000 ₪, הכוללים כספים ששילם עבור מחשב שהנאשם הבטיח להקים לו, אופנוע שהוא רכש עבור הנאשם והנאשם החזיר לו חלק מהסכום ששילם, תשלום עבור דרכון דיפלומטי

שהנאשם הבטיח שישגי עבורו, תשלום עבור השכרת רכב לנאשם וכן עבור דלק, דמי שכירות ששילם עבור הנאשם, תשלום עבור מלון, כלי רכב וכרטיסי טיסה בנסיעה לגרמניה, הלוואת שונות שהעניק לנאשם, והקרן שהעביר כהשקעה והרווחים שהנאשם טען בפניו שכספו עשה, ועוד. מר קליימן גם סיפר על הדרך בה הנאשם רכש את אמונו, שכבנה את המחשב בביתו במשך תקופה ארוכה, הסתובב עמו, אמר לו כי הוא כמו אבא שלו וכי הוא החבר הטוב ביותר שלו, ועוד. לדבריו, הוא אינו מחפש לנקום בנאשם, כי אם לקבל את כספו חזרה.

14. מר מנדיק סיפר אף הוא על היכרותו עם הנאשם ועל הפגיעה שהוא חש בשל התנהגות הנאשם כלפיו. הוא אישר כי קיבל את הכסף חזרה מהנאשם, אך הדבר נעשה בחלוף כשש שנים.

ראיות הנאשם לעונש

גם הנאשם הצטייד עם שני עדים.

15. מר מאיר חסיד, המשרת כסגן אלוף במילואים, סיפר כי הכיר את הנאשם במסגרת משפחתית, לפני כשמונה שנים, ומאז, במשך השנים, נרקמו ביניהם יחסי רעות וחברות טובים. הוא ארח את הנאשם בביתו לא מעט פעמים, ומהיכרותו זו הוא יודע לספר על הנאשם כי הוא אדם ישר ונאמן. לדבריו, איש לא טען בפניו, כי הנאשם חייב לו כספים. הוא ציין, כי אכן לעיתים הנאשם מתנהג באופן אימפולסיבי ואפילו ילדותי, לעיתים נוהג בחוסר אחריות, אך הדבר אינו נובע מרוע לב. לדבריו, הנאשם הינו אדם טוב לחלוטין.

16. מר אפי להב, ששימש לדבריו, בתפקידים בכירים שונים בשירות הציבורי, כראש לשכת שר המשפטים, ובמשרד ראש הממשלה - פיתוח נגב גליל ומשרדי ממשלה נוספים, וכיו"ר ההסתדרות האקדמית, סיפר כי הכיר את הנאשם לפני כחמש שנים באירוע חברתי. הוא הבין כי הנאשם נמצא בגפו בישראל, ועל כן אימץ את הנאשם למשפחתו. לדבריו, הם מכנים אחד את השני בתואר "אח", והנאשם מגיע אל ביתו מידי פעם לסעודות שבת וחג והוא פגש אותו במפגשים שונים, שם הבחין כי הנאשם מוקף בהרבה אנשים. בתקופה זו הוא נחשף להמון דברים יפים שהנאשם עושה עבור אחרים, דוגמת חלוקת מזון למשפחות במצוקה באחד היישובים בפרוזדור ירושלים, שהוא היה עד לכך. לשאלה, אם ידוע לו מדוע הנאשם הגיע לישראל, הוא השיב כי הנאשם סיפר לו כי עזב את משפחתו בשל סכסוך פנים משפחתי, ובשל הצד היהודי שיש לו במשפחתו, הוא החליט שארץ הקודש היא הארץ בה הוא רוצה לחיות. כשנשאל לעיסוקו של הנאשם השיב כי אינו יודע, וכי החברות שלהם אינה כזו שהוא ראה לנכון להיכנס עם הנאשם לפרטים כאלו.

טיעוני ב"כ הצדדים לעונש

17. בטיעוניה לעונש עמדה ב"כ המאשימה על הערכים המוגנים שנפגעו בעבירות השונות בהן הורשע הנאשם. היא עמדה על הנזק הכלכלי הכבד שיכול להיגרם לפרטים ולציבור מביצוע עבירות כלכליות, בכללן עבירות מרמה, נזק שיש בו כדי לפגוע באינטרסים יסודיים של החברה והמדינה. כן עמדה על הערכים החברתיים שנפגעו בביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה, הפגיעה בשלום הציבור וברכוש, וההשפעה השלילית שיש לכך על חיי המסחר, כמו גם הפגיעה בזכות הקניין של הפרט וברצונו החופשי. גם עבירות זיוף המסמכים יש בהן כדי לפגוע בציבור ובפעילות התקינה של גופים מסחריים שונים כבנקים, חברות השקעה, וכיוצ"ב. עבירות המס פוגעות בערך של השוויון בנטל, בגריעה מהקופה הציבורית והשתת הצרכים הציבוריים על אחרים. על חומרת עבירות אלו ניתן ללמוד, לדברי ב"כ המאשימה, מעונשי המאסר המשמעותיים שקבע המחוקק לצדן של כל אחת מעבירות אלו.

18. בהתייחס לנסיבות ביצוע העבירות, עמדה ב"כ המאשימה על מידת התחכום בה נקט הנאשם, אשר פעל בשיטתיות כלפי קורבנותיו לאורך תקופה ממושכת. הוא רכש את אמונם תוך שהוא מקפיד על לבוש מהודר, מציג עצמו כאיש העולם שעסקיו חובקים עולם, בעל תארים אקדמאים רבים, דובר שפות שונות, ומחזיק באזרחות ממספר מדינות. הוא נהג לבלות עם קורבנותיו במסעדות, בברים, ובדרך זו לבסס את אמונם בו, עד כדי כך שהוא הפך להיות בן-בית בביתם. הנאשם ניצל את תמימות קורבנותיו, לעיתים גם את מצוקותיהם, האישיות והכלכליות. הוא זיהה את נקודות החולשה שלהם, ביקש מהם את כספם תוך כדי שהוא מבטיח להם קבלת תשואה גבוהה. לאחר מכן, כשביקשו את כספם, הוא התחמק מהם בהבטחות שווא, והתחמק מהם. בכל אותה עת זרמו כספי קורבנות הנאשם לכיסו, כשמעולם לא היה בכוונתו להשיבם להם. חומרת הפגיעה בערכים עליהם באו העבירות אותן ביצע הנאשם להגן, נפגעו בצורה משמעותית, בשים לב למספר המתלוננים כלפיהם נהג הנאשם במרמה, התקופה הארוכה בה נהג בדרך זו, ורמת התחכום בה התנהל. הנזק שנגרם ממעשיו של הנאשם, לכל מתלון ומתלון, הוא משמעותי, הן בהיבט הכלכלי, אך גם בהיבט הנפשי, כפי שניתן היה לשמוע מדברי המתלוננים.

19. באשר למתחם העונש ההולם, ציינה ב"כ המאשימה, כי יש לקבוע מתחם עונש נפרד לעבירות שביצע הנאשם כנגד כל אחד מהמתלוננים בנפרד, ולעבירות המס מתחם עונש נפרד. היא תמכה טיעוניה בעניין זה בפסיקת בתי המשפט ועתרה לקביעת מתחם עונש הולם של שתיים וחצי שנות מאסר עד ארבע שנות מאסר באישומים 1 עד 3 (בעניינו של המתלון מר קליימן); בין שנה לשנתיים מאסר באישום הרביעי (בעניינו של המתלון מר מנדיק), ובדומה גם באישום השישי (בעניינו של המתלון, מר ריבואה); ובין שנה וחצי לבין שנתיים וחצי מאסר באישום החמישי (בעניינו של המתלון מר קוסטלו). בעבירות המס (האישום השביעי) ביקשה ב"כ המאשימה לקבוע מתחם עונש הנע בין ששה חודשי מאסר לשנת מאסר.

20. בהתייחס לנסיבות האישיות של הנאשם, ציינה ב"כ המאשימה, כי מדובר במי שאינו אזרח או תושב ישראל, והיא אינה יכולה להצביע על קיומו או העדרו של עבר פלילי במדינות אחרות. במדינת ישראל, היא ציינה, אין לנאשם עבר פלילי, לא עד ביצוע העבירות ולא לאחריהן. עם זאת, לדבריה, בהתאם לפסיקת בתי המשפט, בעבירות מרמה, יש לתת משקל מועט לנסיבות אישיות של הנאשם, וממילא, אין לתת משקל רב לעברו הנקי של הנאשם, בפרט כשהוא הורשע בביצוע עבירות במשך שנים. אין מדובר במעידה חד פעמית, כי אם בביצוע עבירות על פני תקופה ארוכה וכנגד אנשים רבים.

21. ב"כ המאשימה הוסיפה וציינה כי התארכות ההליך רובצת אך ורק לפתחו של הנאשם, והפנתה לאמור בעניין זה בהכרעת הדין. כן ציינה, כי הנאשם ניהל את משפטו באופן בו פעל מול קורבנותיו, שכן הוא הבטיח פעם אחר פעם כי הוא עתיד להציג את ראיותיו, ובסופו של יום הבטחות אלו לא קוימו. הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו ולא הביע חרטה כלפי קורבנותיו.

22. בשים לב לאמור, ביקשה ב"כ המאשימה למקם את הנאשם במרכזם של מתחמי הענישה השונים, כשלאחר חפיפה מסוימת, הם מובילים להשתת עונש מאסר לתקופה של 5 שנים וזאת לצד מאסר על תנאי משמעותי ומרתיע, קנס ומתן פיצוי למתלוננים בשל הנזק הכספי ועגמת הנפש שנגרמה להם ממעשי הנאשם.

23. מנגד טען ב"כ הנאשם, כי אין כל יסוד לטענה שמדובר ב"נוכל סדרתי". לא רק שמעשיו של הנאשם אינם מעידים על תחכום, אלא שהם מלמדים על חוסר תחכום וחוסר יכולת של הנאשם לנהוג בתחכום. לדברי הסניגור, הנאשם ביצע את מעשיו מתוך מצוקה, בהיותו בודד בארץ, אליה הגיע זמן קצר קודם לכן, כאשר חוקי המדינה אינה ברורים לו דיים. הוא הדגיש כי הנאשם החזיר את כל הכסף שנטל, ולמצער את מרביתו, ולכן אין יסוד לדרישת

המאשימה להשתתף עונש של חמש שנות מאסר. לדבריו, עמדת המאשימה מלמדת על חוסר הגינות וניצול מסכנותו של הנאשם. הוא הצביע על כך, שהנאשם נעדר עבר פלילי, בכלל זה גם בתקופה שמפתיחת הליך זה ועד היום, משך שש שנים.

24. ב"כ הנאשם גם הצביע על כך שמר קליימן הזרים כספים רבים לנאשם, "כאילו היה מאוהב בו", ומבלי שקדמה לכך יזומה מצד הנאשם. בסופו של יום, כך נטען, מר קליימן לא רק שלא יצא נפסד, אלא שהוא יצא נשכר, וקיבל בחזרה יותר מהמגיע לו. לדבריו, מר קליימן מחפש אך לנקום בנאשם, והוא זה שמניע את גלגליו של הליך זה, כשמאחוריו "צבא מאורגן". בהתייחס לעבירות המס, ציין ב"כ הנאשם, כי רוב הכספים הוחזרו, וממילא אין מדובר באירועי מס או בהברחת כספים.

25. עוד ציין הסניגור, כי הימשכות ההליך לא נבעה מתוך רצון של הנאשם, כי אם בשל "בעיות נפשיות ותסמינים שונים" מהם הנאשם סובל, שאף יש בהן כדי להציב את הנאשם ב"קרבה לסייג לאחריות פלילית" כמשמעותה בסעיף 40ט(א)(9) לחוק. לדבריו, השתתף עונש מאסר על הנאשם לא תועיל דבר, לא לנאשם ולא לחברה, כי אם רק תגרום להם נזק. שיקומו של הנאשם אחר מאסר שכזה תדרוש מאמצים מרובים.

26. הנאשם בדבריו ציין, כי טעויות שעשה החל מהיום בו עצרה אותו המשטרה והחרימה ממנו 623,000 ₪, הביאו אותו למצב בו הוא נמצא כיום. זאת, בין היתר, לאחר שקיבל ייעוץ לא טוב מעורכי דינו ויועציו המשפטיים, כדבריו. לדבריו, הוא מעולם לא הכחיש את חובותיו למתלוננים, והתכוון להחזיר להם את הכסף אותו קיבל מידיהם כדין. נכון להיום, כל המתלוננים קיבלו את כספם בחזרה. ביחס למס הכנסה ציין כי אין ממש בסכומים שהם ציינו, והצביע על כך שדרישת רשויות המס ממנו משתנה מעת לעת.

27. הנאשם גם טען, כי מצבו הרפואי אינו טוב והוא נזקק כיום לטיפולים שונים ונוטל תרופות רבות. זאת לעומת מר קליימן, שרק טוען לבעיות רפואיות, שאין בהן ממש. הוא הלין כנגד המאשימה אשר פעלה כלפיו בחוסר הגינות, ושב והלין כלפי בית המשפט שלא נתן לו די זמן להציג את ראיותיו, כשלדבריו הוא על בצורה מחושבת כדי "לנצח" את הפרקליטות "בדקה ה-90".

דין והכרעה

28. כפי שפורט בהכרעת הדין, הנאשם, פעם אחר פעם, רכש את אמונם של אנשים שונים בהם נתקל, יצר עמהם קשרים חברתיים, תוך שהוא מציג בפניהם מצגים שונים אודות השכלתו, עיסוקיו השונים, הצלחותיו הכלכליות ועוד. כל זאת, במטרה שיתנו בו את אמונם ויתנו לו כספים למטרות שונות, כשבסופו של דבר, כספים אלו, הנאשם שלשל לכיסו. בכל אחד מהמקרים הוא ידע לנצל מצוקה או צורך של מי מחבריו, כדי להוציא מהם את הכספים במרמה.

29. הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשם, הם זכות הקניין של המתלוננים, שמירה על חיי מסחר תקינים ואמון הציבור במסחר התקיין; כמו גם על הערך של השמירה על רכוש הציבור. עבירות אלו גם פוגעות בחופש הרצון, חופש הבחירה חופש הפעולה (ראו: ת"פ (מחוזי-ת"א) 21131-05-11 **מדינת ישראל נ' קליין** (פורסם בנבו, 10.02.13)). בתי המשפט עמדו לא פעם על חומרת עבירות מרמה מסוג זה נוכח הסכנה הגדולה הרובצת לפתחה של העבריינות הכלכלית המתוחכמת, את היקף הקרבנות העלולים להיפגע ממנה והמורכבות שבאיתורה, והשלכתן השלישית ארוכת הטווח על מערכת הכלכלה והחברה (ראו: ע"פ 9788/03 **טופז נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח(3) 245 (2004)).

30. עבירות המס שביצע הנאשם פוגעות בשוויון בנטל המס הנדרש למימון צרכי החברה ופעילות התקינה של הרשויות הציבוריות. מדובר בעבירה כלכלית שתוצאותיה למשק הכלכלי ולמרקם החברתי עלולות להיות הרסניות (ראו: רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.02.13)).

31. למעשה, הנאשם, בחר לו את השקר לדרך חיים. הוא הציג מצגים רבים בפני כל מי שעמד מולו, מבלי שהיה ממש מאחורי דבריו. כך נהג מול המתלוננים, ולמעשה כך גם נהג בניהול ההליך המשפטי, כאשר פעם אחר פעם, פעמים רבות, שב וסיפר סיפורים אודות השכלתו, עיסוקיו, חבריו וכיוצא בזה. פעם אחר פעם, שב ואמר כי יציג מסמכים ויביא עדים רבים לתמיכה בטענותיו, אך בפועל - מאומה. לא היה שמץ של אמת בדבריו. לא הוגש כל מסמך ולא הובא עד כלשהו לאשש אלו מסיפוריו. כל עוד אחז במידת השקר מבלי שהיה בכך לפגוע בזולת, היה ניתן להבליג על כך. ברם, משעה שהשקר הפך לדרך של הוצאת כספים מחבריו, הדבר הפך למעשי מרמה שפגיעתם רעה.

32. אין מדובר במעידה חד פעמית. גם אין מדובר בטעות בשיקול דעת. מדובר בדרך בה צעד הנאשם במשך תקופה ארוכה, שכללה מעשי מרמה מרובים מתוכננים כלפי קורבנות שונים. במשך תקופה ארוכה מאוד, הנאשם לא חדל מביצוע מעשי המרמה, למרות שהדבר היה בשליטתו המוחלטת. פעמים רבות הוא גם הבטיח להחזיר את הכספים, אך לא עשה זאת, הוא דחה את המתלוננים בטענות שווא, אודות מרמה שנעשתה כלפיו, כחלפן כספים שנעלם ותירוצים נוספים, כשבפועל מדובר היה בבדותות. העובדה, כי הנאשם פעל לרמות את חבריו, מעמידה את מעשיו באור חמור יותר. הנאשם נקט בדרכי רמיה, אך לא הסתפק בכך, ובמקרה אחד אף גנב שיקים מבית חברו, זייף אותם, פדה אותם ושלשל את הכספים לכיסו. העובדה כי הנאשם הגיע לכאן מארץ זרה, והוא פוגע פעם אחר פעם באזרחי המדינה או במבקריה, מהווה אף נסיבה לחומרא.

33. הנזק שנגרם מביצוע העבירות אינו מבוטל. כל אחד מהמתלוננים איבד מרכושו לנאשם, מי יותר ומי פחות, אך הנסיבות בהן פעל הנאשם, גם גרמו לעגמת נפש רבה של המתלוננים, נוכח ניצול תמימותם על ידי מי שסברו שהוא קרוב אליהם וידיד שלהם. בפועל הם "רדפו" אחר כספם במשך שנים רבות. הנאשם טען, כי הכספים הושבו למתלוננים. מנגד, המאשימה לא טענה דבר בעניין זה, ויש צדק בטריוויאליות ב"כ הנאשם כי יש טעם לפגם בכך שהמאשימה לא בדקה עם המתלוננים בטרם הטיעונים לעונש אם אכן הושבו להם הכספים, כשלעניין זה יש משמעות לגזירת העונש בהתאם להוראת סעיף 40ט(4) לחוק העונשין.

34. בכל מקרה, מר קליימן העביר לנאשם סך של 264,500 ₪ (24,500 כחלק מהקמת החברה, באישום הראשון; ו-200,000 ₪ במסגרת ההשקעה בחו"ל, באישום השני) וכן 48,000 \$ (עבור הדרכון הדיפלומטי, באישום השלישי). מר קליימן טען אמנם לחובות נוספים אולם אלו אינם כלולים בכתב האישום וממילא אין מקום להתייחס אליהם. מר קליימן, כפי שאישר בעדותו במסגרת הטיעונים לעונש, קיבל חזרה סך של 500,000 ₪. ואולם, זאת רק בחלוף שנים רבות ולאחר שניהל משפט כנגד הנאשם. מר מנדיק מסר לנאשם בתחילת שנת 2013, סך של 5,000-4,500 לירות שטרלינג, ורק ביום 29.08.19, חודשיים לאחר שהוגשו סיכומי המאשימה, ובחלוף למעלה משש שנים וחצי, לאחר שהנאשם שלשל לכיסו את כספיו של מר מנדיק, קיבל מר מנדיק את כספו בחזרה, כפי שהוא אישר בעדותו במסגרת הטיעונים לעונש. בדומה, מר ריבואה מסר לנאשם בחודש ספטמבר 2012 סך של 3,000 לירות שטרלינג וסך של 6,954 ₪, וגם הוא קיבל את כספו בחזרה אך ורק בחלוף למעלה משבע שנים, ביום 29.08.19, כפי

שציין הנאשם והמאשימה לא סתרה זאת. לא השתכנעתי כי הייתה מניעה כלשהי להשיב למתלוננים את כספם במועד מוקדם יותר. ממר קוסטלו נטל הנאשם במרמה בחודש אוקטובר 2010, סך של 18,340 ₪. מר קוסטלו ציין בעדותו בבית המשפט, כי קיבל את שווי הצ'יקים ממר ואיל אבו אלהוא, ואין כל ראיה כי הנאשם השיב סכום כלשהו.

35. הסניגור ציין, כי הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות, נעוצות במצוקה בה היה שרוי נוכח בדידותו בישראל. ברם, בדידות נטענת זו אינה עולה בקנה אחד עם מכלול העדויות שהובאו בפני בית המשפט, בכלל זה גם עדויותיהם של מר חסיד ומר להב, שהעידו מטעמו של הנאשם במסגרת הראיות לעונש. גם מצוקה כלכלית לא עמדה בפני הנאשם, כפי שטרח לשוב פעם אחר פעם בעדותו בבית המשפט.

36. ב"כ הנאשם גם טען כי מצבו הנפשי של הנאשם מעמיד אותו בקרבה לסייג לאחריות פלילית. הוא נסמך בעניין זה על מכתב שכתב ד"ר הלל דיוויס, מומחה בפסיכיאטריה אודות מצבו של הנאשם. ברם, מכתב זה שנכתב ביום הדיון שנקבע לטיעונים לעונש עצמו, מלמד אך ורק על מצבו של הנאשם כתוצאה מההליך המשפטי וההתעסקות בו, וגם אם הדבר מופיע אצל הנאשם באופן חריג מאחרים במצבו, אין מדובר בסייג לאחריות פלילית ואף לא בקרבה לו. אין מדובר כלל במצב דברים הנובע מהמשפט, ולא נטען דבר על מצב נפשי בעייתי של הנאשם בעת ביצוע העבירות. למעשה, גם בכל הנוגע למצבו של הנאשם כיום, ד"ר דיוויס העיד בפני בית המשפט, פעמיים אודות מצבו הרפואי של הנאשם (האחת ביום 29.05.17 והשנייה ביום 16.04.19) והטענה למצב נפשי כזה שיכול להקים סייג לאחריות פלילית, ואף לא למצב נפשי משמעותי כיום, וודאי לא כזה שיש לו השלכה משפטית של ממש, לא נשמעה מפיו, ולו ברמז. ממילא, לא היה מקום להיעתר לבקשה, שהועלתה על ידי ב"כ הנאשם רק במסגרת הטיעונים לעונש (ואף לא במסגרת הראיות לעונש), להגשת חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו של הנאשם, בהיעדר תשתית כלשהי לכך.

37. באשר לשאלה האם מדובר ב"אירוע" אחד או במספר "אירועים" לצורך קביעת מתחם עונש הולם בהתאם לתיקון 113 לחוק, אני סבור כי יש מדובר בשלושה אירועים המצדיקים קביעת שלושה מתחמי עונש. קביעה כי יש לראות במספר אירועים כ"אירוע" אחד לעניין קביעת המתחם, צריכה להיות מבוססת על מבחן "הקשר ההדוק". היינו, האם המעשים שבהם הורשע הנאשם היו חלק ממסכת עבריינית אחת או רצף של אירועים (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.10.14)).

38. במקרה זה, מדובר ברצף אירועים, שהמשותף לכולם הוא כוונת המרמה, ולחלקם יש מאפיינים זהים, אך אני סבור כי ניתן להתייחס למכלול מעשי המרמה של הנאשם כמסכת עבריינית אחת, הן בשל פער הזמנים, והן בשל הייחודיות של המעשים השונים (ראו למשל: ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל (פורסם בנבו, 3.09.15)). אני סבור כי יש לראות במכלול פעולות המרמה שנקט הנאשם כנגד מר קליימן (אישומים 1 עד 3) כאירוע אחד. אני גם סבור כי יש לראות את העבירות שבוצעו הנאשם בעניינו של מר קוסטלו (אישום 5) כאירוע נוסף, שכן במקרה זה מדובר היה בעבירות גניבה, זיוף ושימוש במסמך מזויף, המשוות למקרה זה חומרה מיוחדת וייחודית. עם זאת, את מעשי המרמה כלפי מר מנדיק (אישום 4) וכלפי מר ריבואה (אישום 6) יש לראות כמעשה אחד, שכן מדובר אמנם בשני מתלוננים שונים, אך מדובר בדרך זהה של קבלת כספים באמתלא של השגת שער המרה טוב, וכשמעשים אלו נעשו בסמיכות זמנים, בשלהי שנת 2012 ותחילת שנת 2013.

39. באשר לעבירות המס, אלו כוללות אי דיווח, אי ניהול ספרים ואי תשלום מס בשנים 2011, 2012 ו-2013, כשההכנסות אליהן מתייחסות העבירות הן אותם כספים שהרוויח הנאשם ממעשי המרמה כנגד המתלוננים. בנסיבות אלו, אני סבור כי יש לקחת בחשבון את עבירות המס במסגרת קביעת המתחם לכל אחד מהמתחמים האמורים המתייחסים למתלוננים. ברי כי מדובר במעשה אחד המוליד עבירת מרמה כנגד המתלונן ובד בבד עבירת מרמה כנגד רשויות המס. אין הצדקה לקביעת מתחם נפרד לעבירות המס, שעה שמדובר בחלק אינטגרלי מאותם מעשי מרמה שנקט בהם הנאשם כנגד המתלוננים. לכל היותר, יש לקבוע מתחם ענישה נפרד לעבירת המס המתייחסת לשנת 2015, בה הנאשם לא דווח על הכנסה מעבודה בסך של 182,183 ₪, ולא שילם מס בגינה.

40. באשר לעבירות שביצע הנאשם כנגד מר קליימן. מדובר בשלוש עבירות של קבלת דבר במרמה, שנמשכו על פני תקופה של כשנה, במסגרתן נטל הנאשם ממר קליימן סך כולל של 264,500 ₪ ו-48,000 \$. הכספים הוחזרו כאמור, בחלוף שנים רבות, וגם אז רק לאחר שמר קליימן נקט בהליכי הוצאה לפועל. בהתאם לפסיקה הנוהגת, אני סבור כי מתחם הענישה של אירוע (כולל) זה בנסיבותיו, ובכלל זה עבירת המס הכרוכה בכספים אלו, אי דיווח ואי תשלום מס (כשלמעשה נכון להיום, ההכנסה החייבת במס הוחזרה לנותנה), נע מ-12 חודשי מאסר ועד 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי במקרים המתאימים.

41. באשר לעבירות שביצע הנאשם כנגד מר מנדיק ומר ריבואה, עבירה של קבלת דבר במרמה כנגד כל אחד מהם, במסגרתן קיבל ממר מנדיק סך של 4,500-5,000 לירות שטרלינג, וממר ריבואה סך של 3,000 לירות שטרלינג וסך של 6,954 ₪. הכספים הוחזרו כאמור, בחלוף שנים רבות, ורק בשלהי ההליך המשפטי. בהתאם לפסיקה הנוהגת, אני סבור כי מתחם הענישה של אירוע (כולל) זה בנסיבותיו, ובכלל זה עבירת המס הכרוכה בכספים אלו, אי דיווח ואי תשלום מס (כשלמעשה נכון להיום, ההכנסה החייבת במס הוחזרה לנותנה), נע ממספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח, לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי במקרים המתאימים.

42. באשר לעבירות שביצע הנאשם כנגד מר קוסטלו, עבירת גניבה, שתי עבירות זיוף, שתי עבירות שימוש במסמך מזויף, ושתי עבירות של קבלת דבר במרמה, במסגרתן נטל ממר קוסטלו שני שיקים מילא בהן סכום מצטבר של 18,340 ₪ ונטל את התמורה. בהתאם לפסיקה הנוהגת, אני סבור כי מתחם הענישה של אירוע זה בנסיבותיו, ובכלל זה עבירת המס הכרוכה בכספים אלו, אי דיווח ואי תשלום מס (כשלמעשה נכון להיום, ההכנסה החייבת במס הוחזרה לנותנה), נע מ-9 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר, לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי במקרים המתאימים (ראו: רע"פ 6435/09 **אוסקר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.08.09), שם אושר גזר דין של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות שהושתו על נאשם שזייף שיקים שנטל מאשתו, כשבאותו מקרה לא יוחסה לנאשם עבירת גניבה ולא יוחסה לו עבירת המס שיוחסה לנאשם במקרה זה).

43. עבירת מס נוספת שביצע הנאשם בכך שלא דיווח על הכנסותיו מעבודה בשנת 2015 בסך של 182,183 ₪, ולא שילם מס בגינה. מחדל זה, לא נטען שהוסר. בהתאם לפסיקה הנוהגת, העונש על עבירה זו כולל מאסר בפועל, ובדרך כלל - מאסר שירוצה מאחורי סורג ובריח ולא בדרך של עבודות שירות (ראו: רע"פ 2638/13 **עובדיה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.04.13)). אני סבור כי מתחם הענישה של אירוע זה בנסיבותיו, נע מ-6 חודשי מאסר, שיכול ובמקרים מסוימים ירוצה בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר, לצד מאסר על תנאי וקנס משמעותי.

44. בהתאם להוראת סעיף 40 לחוק, גם במקום בו נקבעו מתחמי ענישה למספר אירועים, בית המשפט רשאי לגזור עונש נפרד לכל אירוע ולקבוע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם או לקבוע עונש כולל לכל האירועים. לעניין זה על בית המשפט להביא בחשבון את תדירות המעשים והזיקה ביניהן, ולשמור על יחס הולם

בין חומר מכלול המעשים ומידת אשמושל הנאשם לביסוסה עונש, ומקרה של השתת עונש מאסר - לבית דין קופת המאסר שעל הנאשם לשאת. בכוונתי לקבוע עונש כולל לכל האירועים, אך תחילה אציין מספר דברים אודות הנאשם.

45. הנאשם, יליד שנת 1980, כיום כבן 40. הוא אינו אזרח ישראל ואינו תושב ישראל. המאשימה אינה יודעת לומר אם יש לנאשם עבר פלילי בארץ המוצא שלו או במדינה אחרת, ויש אפוא לצאת מנקודת הנחה כי עברו הפלילי נקי, הן בארץ והן מחוצה לה. ואולם, גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, חזרו בתי המשפט על ההלכה לפיה בעבירות כלכליות יש ליתן משקל יתר לשיקולי הענישה הנוגעים באינטרס הציבורי על פני שיקוליו האישיים של הנאשם.

46. ומה גם, שלא זו בלבד שהנאשם אינו נוטל אחריות על מעשיו, אלא שגם במסגרת דבריו בבית המשפט בטרם גזירת הדין, הוא העלה, אם בעצמו ואם באמצעות סנגורו, טענות רבות כנגד מר קליימן, אשר לדבריו רק מציג עצמו כפי שנגרם לו נזק רפואי ועגמת נפש, כנגד המאשימה אשר לטענתו פעלה כנגדו בצורה בלתי הוגנת, ואף כנגד בית המשפט. כאמור, הוא גם לא עשה מאמצים של ממש לתיקון תוצאות העבירה, והכספים שהושבו, הושבו אם בשל נקיטת הליכים משפטיים במקרה של מר קליימן ואם רק לקראת סיום ההליך, שנים רבות לאחר מעשי המרמה, בשעה שהנאשם כבר הבין שנתגלה קלונו. למעשה, מההקלטות שהגיש הנאשם ניתן ללמוד, כי השבת הכספים למר מנדיק ולמר ריבואה, נעשו תוך לחץ של ממש עליהם לחזור בהם מעדויותיהם המפלילות.

47. אכן, כפירה באשמה הוניהול המשפט על ידי הנאשם לא ייזקק פולחנותו, ואולם, במקרה זה אין מדובר בזקיפת ניהול המשפט על ידי הנאשם לחובתו, כי אם את דרך ניהול המשפט. כפי שגוללתי בהרחבה במסגרת סעיף 57 להכרעת הדין, על כל תתי סעיפיו, הפרוסים על עמודים רבים, הנאשם לא חשך אף מאמץ או דרך לעכב את ההליך שוב ושוב. הזדמנויות רבות, רבות מאוד, ניתנו לנאשם, להציג בפני בית המשפט מסמכים ולהביא עדים, והוא נמנע מלעשות זאת. גם בבית המשפט, התברר כי הוא רק ביקש לדחות את חשיפת העובדות שלכאורה קיימות, שוב ושוב, כשבסופו של יום, כל סיפוריו נתגלו כסיפורי בדים, שאין מאחוריהם מאומה. כפי שציינתי בהכרעת הדין, במובן מסוים, הנאשם נהג בבית המשפט כדרך שנהג בפני המתלוננים ושאר חבריו, סיפר אין סוף סיפורים מבלי שהציג להם ולו ראיה אחת. למעשה, גם העדים שהתייצבו להעיד לזכותו במסגרת הטיעונים לעונש, כמעט ולא ידעו לומר דבר של ממש אודותיו, הגם שהם טענו כי הם חברים קרובים שלו, אחד מהם אף הגדיר את יחסיהם כ"יחסי אחוה".

48. אכן, הנאשם לא היה מיוצג. ברם, פעמים רבות הוצע לו על ידי בית משפט להיעזר בייצוג משפטי ראוי, אם פרטי ואם מהסניגוריה הציבורית. למעשה גם מונה לו סניגור ציבורי אשר שוחרר לאחר שהנאשם סירב לשתף עמו פעולה. יתרה זאת. פעמים רבות במסגרת ההליך, הנאשם ציין כי הוא מתייעץ תדיר ומלווה על ידי יועצים משפטיים שונים.

49. בשים לב לאמור, אני סבור כי יש למקם את עונשו של הנאשם בחצי העליון של מתחמי הענישה. ברם, נוכח עמדת המאשימה כי יש לגזור את עונשו של הנאשם במחצית המתחמים, לא אחמיר עמו מעבר לכך.

50. סופו של יום אפוא, ולאחר ששקלתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים, לקולא ולחומרא, ולאחר שהבאתי

בחשבון חפיפה חלקית בין העונשים, בשים לב למספר העבירות, תדירותן, הזיקה ביניהן, ולעונש הכולל שיהא על הנאשם לשאת, כמצוות סעיף 40"ג לחוק העונשין, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל, החל מהיום.
 - ב. 9 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם כן יעבור עבירת רכוש מסוג פשע בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר.
 - ג. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם כן יעבור עבירת רכוש מסוג עוון בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר.
 - ד. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם כן יעבור עבירה לפי פקודת מס הכנסה, בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר.
 - ה. קנס בסך של 50,000 ₪, או 50 ימי מאסר תחתם. הקנס ישולם עד ליום 1.09.20.
 - ו. פיצוי למתלוננים כדלהלן: למר קליימן סך של 30,000 ₪. למר מנדיק סך של 3,000 ₪. למר קוסטלו סך של 2,000 ₪. למר ריבואה סך של 3,000 ₪.
- הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 1.09.20
- המאשימה תעביר למזכירות בית המשפט את פרטי המתלוננים עד ליום 1.07.20.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.
- ניתן היום, ט' סיוון תש"פ, 01 יוני 2020, במעמד המתייצבים.